T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 429
KARAR NO : 2015 / 679
KARAR TR : 26.10.2015

ÖZET : 5754 Sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 5434 Sayılı Kanuna tâbi iştirakçiliği veya Belediye Başkanlığı nedeniyle bu hizmetinin Emekli Sandığınca ilişkilendirilmesi talebi bulunmayan davacının, 5.7.1967-8.2.1969 tarihleri arasında Belediye Başkanlığı görevini ifa ettiğinden bahisle bu görevi nedeniyle kendisine makam ve görev tazminatı ödenmesi istemiyle, 5510 Sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra davalı SGK'ya yaptığı başvurunun reddi üzerine açtığı davanın 5510 Sayılı Kanunun 101nci maddesinin açık hükmü karşısında ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerekti hk.

K A R A R

Davacı : A.Ö.
Vekili : Y.K. (Adli Yargıda)
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. E. E. (Adli Yargıda)

O L A Y : Davacı dava dilekçesinde; "Konya ili Derebucak ilçesi idari anlamda belde statüsünde iken yapılan mahalli idareler seçiminde kasaba belediye başkanlığı görevine seçildim ve bu göreve 05.07.1967 tarihinde başladım. 08.02.1969 yılına değin sürdürdüm. Buna ilişkin Derebucak ilçe Kaymakamlığından almış bulunduğum tasdikli belge dilekçem ekindedir.

Halen Sosyal Güvenlik Kurumundan emekliyim. Ancak kurumun 5434 sayılı yasasında 5393 sayılı kanunun 85. maddesinin (a/2) bendi ile değişik ek 68. maddesi uyarınca keza 5434 sayılı yasanın 12/n maddesi ile yapılan değişiklikten yararlandırılmak sureti ile emekliye esas ek göstergemin düzeltilerek tarafıma makam ve görev tazminatı ödenmesi talebi ile kuruma yaptığım başvuru dava konusu 21.01.2013 tarih ve 2/1211281 sayılı idari işlemle RED EDİLMİŞTİR." demek suretiyle dava konusu SGK Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 21.01.2013 tarih ve 2/1211281 sayılı işleminin iptaline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 13.İdare Mahkemesi: 14.02.2013 gün ve E:2013/174, K:2013/224 sayılı kararı ile özetle; 5510 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözüm yerinin adli yargı olduğunu belirterek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle bu kez adli yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 5.İş Mahkemesi: 23.09.2013 gün ve E:2013/481, K:2013/1216 sayılı kararı ile özetle; davada idari yargının görevli olduğunu belirterek, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 26.10.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde öngörülen biçimde, idari yargı ile adli yargı arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, davacı vekilinin istemi üzerine, adli yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyasına ilişkin evrak da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN 'ın davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 05.07.1967 ile 08.02.1969 tarihleri arasında Konya İli, Derebucak İlçesi Belediye Başkanlığı görevinden dolayı makam ve görev tazminatı ödenmesi isteminde bulunan davacının yapmış olduğu başvurunun davalı idarece 5510 sayılı Kanunun geçici 4.maddesi 11.fıkrasında belirtilen şartları taşımadığından bahisle reddine ilişkin 21.01.2013 gün ve 1211281 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinde; davacının 05.07.1967 tarihinde seçimle Derebucak Belediye Başkanı olarak göreve geldiği, 08.02.1969 tarihinde ise yine seçimle görevinin sona erdiği, davalı idareden belediye başkanlığı yapmış olmasından dolayı makam ve görev tazminatı ödenmesini istediği, davalı idarenin ise, kurumdan yaşlılık aylığı alanlara talep konusu tazminatın ödenebilmesi için Ekim 2008 tarihinden önce belediye başkanı olarak görev yapmaları, görevlerine seçimle gelmeleri ve bu görevlerini en az iki yıl sürdürmeleri şartıyla kadın ise 58, erkek ise 60 yaş ve 9000 gün veya kadın ve erkeklerden 61 yaş ve 5400 gün şartını yerine getirmeleri gerektiğini belirterek, davacının belediye başkanlığında geçen toplam süresinin 1 yıl 7 ay 3 gün olması karşısında tazminat ödeme talebini reddettiği anlaşılmıştır.

Dosya kapsamında yer alan davacının Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Emeklilik Daire Başkanlığı'na hitaben yazmış olduğu17.09.2012 tarihli dilekçesinde, 2101211281 tahsis numarası ile SSK dan emekli maaşı aldığını belirttiği, dolayısıyla öncesinde mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu uyarınca emekli olduğu anlaşılmıştır.

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun (5510 sayılı Kanunun 106. maddesi ile mülga edilen) Ek 68.maddesinde; "(Değişik madde: 24/11/1994 - 4049/7 md.)

(Değişik fikra: 23/02/1995 - K.HK - 547/13 md.) Makam tazminatı ile Yüksek Hakimlik ve temsil veya görev tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde bulunanlardan, 10/10/1984 tarihli ve 3056 sayılı Kanunun 36 ncı maddesine göre istihdam edilenlere, Başbakanlıkta da makam tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde en az 6 ay çalışmış olmaları kaydıyla bu tazminatlardan yüksek olanı esas alınarak ödeme yapılır. (Ek cümle: 04/07/2001 - 631 S.K.HK/1. md.) Makam veya yüksek hakimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde toplam en az iki yıl bulunmadan veya bu görevlerde hiç bulunmadan emekliye ayrılanlara ise, en az altı ay süreyle bulundukları en üst görevleri için belirlenen görev tazminatı veya hizmet yılları itibarıyla belirlenen görev tazminatından yüksek olanı ödenir. Bu halde de iki yıllık süreyi doldurma şartı aranır. (Ek cümle: 12/02/2000 - 4505/3 md.) Ancak bu tazminatların ölenlerin dul ve yetimlerine ödenmesinde iki yıl görev şartı aranmaz.

(...)

(Ek fikra:07/12/2004 - 5272 S.K./86.mad) Sandıkça emekli aylığı bağlanan büyükşehir belediye başkanlarına 7000, il belediye başkanlarına 6000, ilçe belediye başkanlarına 3000, diğer belediye başkanlarına 1500 gösterge rakamı üzerinden, bu Maddede belirtilen usul ve esaslar dahilinde makam tazminatı, buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenir. Bu tazminatlar ilgililere ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında Hazineden tahsil olunur. Birinci fikrada öngörülen iki yıllık sürenin hesabında iştirâkçi olup olmadıklarına bakılmaksızın belediye başkanı olarak geçen sürelerin tamamı dikkate alınır.

(Ek fikra: (12/02/2000 - 4505/3 md.) Temsil ve görev tazminatları; yönetim ve denetim kurulu üyelikleri dahil olmak üzere kamu kesiminde her ne suretle olursa olsun aylık veya ücret alıp almadıklarına bakılmaksızın görev alanlara bu durumları devam ettiği sürece ödenmez. Tazminattan yararlanırken, yararlanma şartlarını kaybedenler en geç bir ay içinde durumu Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne bildirirler. Bu durumun ortaya çıktığı tarihi takip eden aybaşından itibaren tazminat ödenmesine son verilir. Zamanında bildirimde bulunmayanlara ödenen tazminat kanuni faizi ile birlikte geri alınır.(...)

Bu tazminatlar, ölenlerin 5434 sayılı Kanunun 67 nci maddesinde belirtilen aylığa müstehak dul ve yetimlerine 68 inci maddesindeki oranlar üzerinden ödenir.

Bu ödemeler, T.C. Emekli Sandığınca ödenmesini müteakip iki ay içinde Genel Bütçeye giren kurumlardan ayrılanlar için Hazineden, diğerleri için son kurumlarından faturası karşılığında tahsil edilir.(...) denilmiş; 1.1.2007 tarihinde; maddenin "Bu tazminatlar, ölenlerin 5434 sayılı Kanunun 67 nci maddesinde belirtilen aylığa müstehak dul ve yetimlerine 68 inci maddesindeki oranlar üzerinden hesaplanır." şeklindeki beşinci fikra metni ile "Bu ödemeler, T.C. Emekli Sandığınca ödenmesini müteakip iki ay içinde Genel Bütçeye giren kurumlardan ayrılanlar için Hazineden, diğerleri için son kurumlarından faturası karşılığında tahsil edilir." şeklindeki son fikra metni yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun "5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri" başlıklı Geçici 4. maddesinin birinci fikrasında; "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanuna göre; aylık, tazminat, harp malûllüğü zammı, diğer ödemeler ve yardımlar ile 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre ek ödeme verilmekte olanlara, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanunda kendileri için belirtilmiş olan şartları haiz oldukları müddetçe bunların ödenmesine devam olunur. Ancak, 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan iştirakçilerden dolayı dul ve yetim aylığı almakta olanların, aylık ve diğer ödemeleri, bu Kanunun 32 nci, 34 üncü ve 37 nci maddelerindeki şartları haiz oldukları müddetçe devam edilir." hükmüne, aynı maddenin beşinci fikrasında ise; " Bu madde kapsamına girenlerin aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır ve bu maddenin uygulanmasında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri ayrıca dikkate alınır. (Ek cümle: 16/06/2010-5797 S.K/10. md.) Ancak, Polis Akademisinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin yetim aylıkları bu öğrenimleri süresince kesilmeksizin ödenmeye devam edilir." hükmüne yer verilmiştir.

31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 nci ve Geçici 4 ncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fikrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir… Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…" Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Uyuşmazlık, davacının 5510 sayılı yasa yürürlüğe girmeden önce, Emekli Sandığı iştirakçisi olarak değil 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu uyarınca emekli olduktan sonra, evvelce belediye başkanı olarak görev yapması nedeniyle kendisine makam ve görev tazminatı ödenmesine yönelik talebinin davalı idarece 5510 sayılı Kanunun geçici 4.maddesi 11.fıkrasında belirtilen şartları taşımadığından bahisle reddine ilişkin 21.01.2013 gün ve 1211281 sayılı işlemin iptali istemine ilişkindir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararları birlikte değerlendirildiğinde, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olarak çalışıp emekli olduktan sonra, evvelce Belediye Başkanı olarak görev yapması nedeniyle makam ve görev tazminatı ödenmesi yolundaki davacının talebinin 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra yapılması ve 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanuna tabi iştirakçiliği ya da emekliliğinin söz konusu olmaması karşısında; 5510 sayılı Kanunun 101 inci maddesinin açık hükmü gözetilerek, uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli oluğundan, bu nedenle Ankara 5. İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 5. İş Mahkemesince verilen 23.09.2013 gün,E:2013/481,K:2013/1216 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.10.2015 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN